

CONFERÈNCIA VISIÓ I +

Introducció

De nou una xerrada sobre la visió diocesana?

Sí! Cal anar fent memòria de la nostra visió i cal mostrar les passes que hem fet, que estem fent i que farem properament. La visió no és una cosa més que vàrem fer un dia i ja està. La visió és allò que guia el nostre treball de reforma de l'organització diocesana per a posar-la tota ella al servei d'unes comunitats parroquials evangelitzadores. Així, doncs, hem de parlar una vegada i una altra de la nostra visió diocesana, hem de recordar que tot el que fem ha d'estar orientat per "una nova organització diocesana al servei d'unes comunitats parroquials evangelitzadores".

El dia 30 d'octubre i el dia 4 de novembre de 2017, vàrem comunicar la visió diocesana a tots els capellans de la diòcesi i a una bona colla de laics, especialment els treballadors apostòlics i els membres dels equips parroquials de les que serien les noves 12 parròquies de referència. Fou el tret de sortida del treball d'aquests dos darrers cursos pastorals.

El 20 de maig de l'any passat, tot just farà demà un any, en aquesta mateixa trobada, pronunciava la conferència *Una visió per a surfejar el tsunami*. Cercava de continuar sensibilitzant sobre la necessitat d'una aposta decidida per la visió diocesana, perquè "l'anar fent" ens abocava cap a l'agonia de la vida cristiana i la desaparició de les comunitats cristianes. Demanava a tothom d'obrir els ulls i de sumar-se a la visió com a reacció radical i agosarada, urgent i necessària davant del final del cristianisme sociològic de la segona meitat del segle XX.

Durant aquest curs he visitat totes les parròquies de referència, sigui els equips de visió o petites assemblees parroquials. He continuat parlant de la visió, explicant-la i pensant junts una visita pastoral nova, coherent amb la visió.

Avui, dos cursos després de la presentació, vull fer balanç del que hem fet fins ara, del treball en línia amb la visió que ja s'ha dut a terme, on som i quines passes tenim al davant. Per aquest motiu aquesta conferència porta per títol *Visió i +*. També persegueixo refrescar el rumb que hem emprès com a organització diocesana.

Vull que aquesta xerrada sigui interactiva, per la qual cosa us demano que agafeu el vostre mòbil, us poseu a internet i cerqueu aquesta pàgina web que

veieu a la pantalla: www.mentimeter.com, una eina virtual perquè tots pugueu participar en aquesta presentació.

Esteu a punt? Comencem, doncs! El primer que voldria saber és quin coneixement teniu de la declaració de la visió diocesana. Mireu la pregunta que surt a la pantalla i al vostre mòbil, repasseu les respostes i premeu la que us sembli correcta.

Quina és la declaració de la visió diocesana?

1. Una nova diòcesi al servei de l'evangelització
2. Una nova organització diocesana per a uns temps nous
3. Una nova organització diocesana al servei d'unes comunitats parroquials evangelitzadores
4. Tot per 12

El Pla Pastoral Diocesà dibuixa una visió de futur general per a les parròquies. Alguns equips parroquials, gràcies al treball "Noves comunitats parroquials", han fet el procés per a definir una visió parroquial i estan reformant, a poc a poc, tota la vida parroquial.

No sé si heu definit una visió a la vostra parròquia i si la coneixeu. Mireu de nou el vostre mòbil i responeu a aquesta pregunta.

Quina és la declaració de la visió de la teva parròquia?

1. Família unida en Crist que surt per a estimar
2. Una comunitat fraterna on es parteix, comparteix i reparteix la bona nova de Jesucrist
3. La parròquia, lloc de trobada i casa de tots, surt a servir la societat amb l'alegria de l'evangeli
4. La teva parròquia alegre, fraterna, evangelitzadora, oberta a tothom
5. De cor a cor, portar el Crist a tots!
6. No la sé
7. Crec que, a la meva parròquia, no hem definit una visió.

Doncs, com molts sabeu, la diòcesi també té una visió, que mostra com ha de ser l'organització diocesana del futur, com han de ser els seus organismes, departaments i delegacions i vers on hem d'orientar tots els nostres recursos humans, econòmics i logístics.

No us explicaré de nou la visió. Tots la coneixeu, ja sigui pel cartell i el díptic de la declaració, pels escrits que he fet en el full o per les xerrades de presentació en algunes unitats parroquials. Avui, la vull refrescar parlant de les primeres passes per a aplicar-la.

Què hem fet?

1. *Suspensió temporal del Consell Pastoral Diocesà.* Ja abans de declarar la visió, després del treball Noves Comunitats parroquials amb tots els capellans i els laics, vaig decidir no constituir un nou consell pastoral diocesà –l'anterior havia acabat feia uns mesos–. El nou consell havia de constituir-se d'acord amb la visió i, per tant, calia esperar. De moment, l'equip de visió diocesana substitueix el Consell Pastoral. Potser quan totes les unitats pastorals parroquials estiguin treballant en clau de conversió missionera i d'acord amb la visió per a una nova organització territorial diocesana –Tot per 12–, serà el moment de fer un consell amb un representant de cadascuna d'aquestes comunitats.
2. *Supressió de delegacions diocesanes.* Concentrar recursos humans a les parròquies no vol dir només fitxar nous treballadors apostòlics, sinó també mirar que els que tenim treballin més a les parròquies. Concentrar la vida pastoral a les parròquies suposa eliminar activitats diocesanes que no són un servei a les parròquies, sinó un motiu de dispersió. Per aquests motius hem anat suprimint aquelles delegacions que no oferien un servei a les parròquies, sinó que muntaven esdeveniments i tibaven la gent cap a la vida diocesana allunyant-la de la vida parroquial: pastoral de la salut, família, peregrinacions, pastoral gitana i, a la pràctica també, ensenyament i catequesi.
3. *Capacitació de l'equip de visió diocesana.* Hem dut a terme un gran canvi en la manera de treballar en el bisbat. Fins ara, jo tenia idees, les consultava, les decidia i les portava a la pràctica. En aquests moments hi ha un equip de 8 persones que ens hem preparat per a treballar com un veritable equip. Ens hem conegut a fons, hem reconegut els rols naturals de cadascun de nosaltres, hem establert una dinàmica de treball, unes normes de funcionament, uns mecanismes per a resoldre conflictes. Cada membre pot promoure els projectes que vulgui sempre que: vagin en la línia de la visió; escolti els consells que siguin necessaris; compti amb la col·laboració lleial de la resta de l'equip; i assumeixi l'èxit o el fracàs de la iniciativa. Ni cal que jo hi estigui d'acord ni cal que hi hagi unanimitat.

Gràcies a aquest estil s'està multiplicant la creativitat i els membres de l'equip de visió poden desplegar al màxim les seves potencialitats. A més, aquest estil a poc a poc va arribant a les parròquies. Els rectors, com el bisbe, deixarem de ser colls d'ampolla i els limitadors del creixement i la creativitat pastoral de les parròquies i de la diòcesi.

Veus avantatges en aquesta metodologia de treball pastoral?

1. Sí. La participació engrescadora dels laics
2. Sí. L'augment de la creativitat i les novetats
3. Sí. La riquesa de sensibilitats i maneres de fer
4. No. Hi prendrem mal

Veus inconvenients?

1. Sí. Això acabarà amb un orgue de gats
2. Sí. Gent poc formada farà disbarats o ruqueries
3. Sí. La gent s'atemorirà davant la responsabilitat i fugirà
4. No. Feia temps que volia deixar de ser un "escolanet" i volia aportar les meves qualitats al servei de la pastoral.

4. *Organització territorial.* He suprimit els arxiprestats. S'han identificat 12 parròquies en les quals prioritàriament es volen concentrar tots els recursos. Al seu voltant, s'han definit unitats pastorals parroquials perquè cada parròquia sàpiga on pot trobar una comunitat en estat de conversió pastoral i missionera. Malgrat que pot semblar un canvi cosmètic –6 arxiprestats per 12 unitats pastorals parroquials–, conté una aposta molt carregada de realisme: no podem aconseguir transformar simultàniament totes les parròquies en comunitats vives; hem de començar per unes poques i, a mesura que el Senyor vagi cridant nous evangelitzadors, podrem anar duent la transformació arreu. No perdem de vista que no evangelitza una persona sola –el capellà–, sinó una comunitat –un equip de capellans, diaques, consagrats i laics.

Aquest canvi ha estat fins ara el més polèmic i difícil. La seva impopularitat creixerà quan es jubilin alguns capellans grans i s'ordenin alguns dels actuals seminaristes. Aleshores, quan en lloc de cobrir les parròquies que hagin quedat buides es creïn equips de dos o tres capellans en aquestes 12 parròquies, es veurà amb nitidesa l'aposta. També, quan les subvencions econòmiques es concentrin en aquestes 12 parròquies i quan no es contractin treballadors apostòlics per a altres parròquies, també es manifestarà que no hem fet una simple reorganització territorial.

Mesurem l'impacte d'aquest canvi que ja està en marxa.

Manifesta el teu grau de suport a aquest canvi.

1. És una mesura imprescindible i urgent
2. Segurament hem d'anar cap aquí, però ja caurà de madur
3. És un somni impossible
4. Jo no em penso moure del meu poble i ja us ho fareu

5. *Acompanyament dels agents de pastoral.* El canvi només és possible si els responsables de les 12 parròquies ho veuen i si se senten acompanyats per a no fer-se enrere davant les dificultats que tot canvi comporta. Només és possible si els treballadors laics de la diòcesi ho veuen, estan formats i tenen capacitat de col·lidir-ho. Fins fa un any, jo mirava d'acompanyar a tothom i ben just arribava a una entrevista anual amb cada capellà, cada laic i cada comunitat de consagrats. Això no tenia cap impacte pastoral. Era impossible marcar objectius, avaluar-los i ajudar els agents de pastoral a ser més estratègics. He decidit inaugurar una cultura de l'acompanyament pastoral i promoure una cadena d'acompanyaments: jo a 12 capellans i 6 laics i cadascun d'ells a 6 o 7 col·laboradors més. L'objectiu és que tothom tingui un acompanyament pastoral. Cada acompanyant ha de projectar uns objectius en aquelles tasques en les quals cal ser més creatiu o proactiu, a tres, sis i nou mesos. L'acompanyant ha d'estimular que aquesta sigui la dinàmica normal, que els objectius es compleixin i que s'aprengui dels errors per millorar.

Què estem començant?

1. *Pla de formació per a capellans i treballadors apostòlics (Tas).* La nostra prioritat és formar agents per al canvi. Cal que els rectors de les 12 parròquies i els Tas vegin la visió i s'equipin per a afrontar la conversió pastoral i missionera de les parròquies de referència. Hem aconseguit aliances amb professionals de la formació de líders per a formar en lideratge els nostres preveres i els laics que treballen amb ells a les parròquies. Aquesta formació és l'origen del canvi d'estil de treball d'un servidor i dels rectors de la majoria de les vostres parròquies.

M'agradaria saber si es veuen els efectes d'aquesta formació. Heu notat canvis en la manera de treballar del vostre rector en el darrer any?

1. Sí, en positiu

2. Sí, en negatiu
3. No

El canvi principal que he notat és ...

1. Ni vol ser a tot arreu ni ho vol controlar tot
2. Està més tranquil i confia més en els seus col·laboradors
3. Està desaparegut i no el veiem mai
4. Em sento més acompanyat i més valorat
5. Té la valentia d'afrontar els canvis
6. No li he notat cap canvi

Dintre d'un mes i escaig comença una formació en lideratge per a laics a la qual confio que assisteixin tots els treballadors apostòlics i alguns altres laics voluntaris. Els fruits més importants d'aquesta formació és que creixi el nombre de voluntaris i la seva capacitació i que augmentin la creativitat i les iniciatives evangelitzadores a les parròquies.

No ens oblidem de la formació bàsica de tot deixeble i de tot evangelitzador. Demanem als treballadors que la tinguin o que la vagin adquirint a través dels cursos de l'Escola d'Evangelització de Sant Andreu.

Tenim les intuïcions importants per a la formació dels agents de pastoral, però encara hem d'assolir un pla integral de formació. Hem de començar a pensar també en una formació específica per a aquells equips que estiguin disposats a anar a iniciar el treball d'engendrament d'una nova comunitat parroquial, més enllà de les 12.

2. *Nou Departament d'Investigació Pastoral.* Aquest és un projecte que està naixent gràcies al nou sistema de treball que abans he presentat. Una membre de l'equip de visió diocesana va portar aquesta proposta, va escoltar els consells de l'equip de visió i del consell dels 12 rectors de les parròquies de referència. Persegueix el naixement d'un equip de persones inquietes i cercadores de recursos, disposades a sortir a descobrir i a conèixer per tal de portar les millors idees d'arreu del món a la nostra diòcesi.
3. *Projecte de capacitació dels equips parroquials.* Fa poc va acabar una prova pilot en una parròquia de referència per a formar un equip parroquial de visió i convertir-lo en un bon equip de treball. Han rebut la formació i l'acompanyament de la responsable de

capacitació i lideratge de la diòcesi i reconeixen que hi ha un abans i un després en la seva manera de treballar. Manifesten que han millorat les seves relacions, es coneixen més i poden treballar millor. Estan aprofitant millor les potencialitats de cada membre de l'equip i s'adonen que els manca algun rol necessari i estan cercant alguna nova incorporació.

S'ha presentat el projecte d'oferir aquesta capacitació a tots els equips parroquials de les 12 parròquies de referència i ja s'està començant la seva implementació.

Voldries una formació d'aquest estil per a l'equip motor de la teva parròquia?

1. Sí
2. No
3. No entenc la proposta

4. *La sensibilització sobre el tema dels abusos a menors i sobre els protocols de protecció.* Durant aquest temps, ha esclatat a Catalunya una crisi de confiança amb relació a l'Església a causa de la mediatització d'alguns possibles abusos a menors per part de clergues i religiosos. Els mitjans de comunicació han usat aquest gravíssim problema social, particularment greu en la institució familiar, per danyar la credibilitat de l'Església. La pastoral de primer anunci i la pastoral sacramental que ens permet accedir a allunyats serà severament delmada si no guanyem la confiança de la gent a través de l'honestedat i la transparència. Necessitem també crear una cultura de protecció dels menors que ens acrediti davant dels pares.

Les parròquies no poden afrontar soles aquesta tasca. Per això, la diòcesi, com un servei a les parròquies, ha creat una comissió encarregada: d'investigar els possibles rumors d'abusos; d'atendre les possibles víctimes; de promoure una cultura de la protecció dels menors i adults vulnerables; i de generar espais de guarició de les ferides provocades pels abusos.

He estat determinat i proactiu en aquest tema des del moment que tots els bisbes de Catalunya ens vàrem comprometre solemnement en una nota pública. No sé si he estat convincent o més aviat us he posat nerviosos. No sé si esteu disposats a mirar la realitat de cara o preferiu ignorar com l'alliberament sexual, les addiccions sexuals i la

ideologia de gènere destrueixen la família i propicien l'augment descontrolat dels abusos a menors.

Deixeu-me posar el termòmetre sobre la vostra sensibilitat respecte al tema.

Creieu que el problema dels abusos té uns efectes grans en la societat i en la missió de l'Església?

1. Sí i per això cal actuar amb determinació
2. Sí i per això cal abandonar les escoles i la pastoral infantil
3. No, tot plegat és una bombolla mediàtica pròpia de la premsa groga

Què tenim a la ment i confiem afrontar ben aviat?

1. *La renovació de la Delegació de Mitjans de Comunicació Social.* La responsable de mitjans de comunicació ha estat la primera delegada episcopal que ha demanat iniciar el procés de reforma de la seva delegació per a orientar-la a la visió diocesana. Ha proposat un treball per a definir i declarar una concreció de la visió diocesana en el seu àmbit de treball. S'ha identificat la necessitat d'anar més enllà d'uns mitjans de comunicació interns i ben aviat gaudirem d'un full de ruta per a posar la delegació al servei de la potencialitat comunicativa, en clau evangelitzadora, de les 12 parròquies de referència. Pot canviar tot, el full, la web. Pot impulsar-se les xarxes socials al servei del primer anunci de les parròquies.
2. *El projecte d'acompanyament integral de les parròquies.* La renovació de les parròquies depèn de l'existència d'un equip de visió parroquial i de la seva determinació i prudència. La diòcesi pot acompanyar aquest equip en tots els aspectes per tal d'ajudar-lo a fer el canvi. És molt fàcil que el rector o l'equip frenin davant les dificultats o el temor al fracàs. La diòcesi, primera a dur a terme els canvis, exemple i estímul, coneixedora d'experiències d'arreu, pot ajudar mostrant les passes adequades i els ritmes apropiats. També, pot alertar sobre els riscos assumibles i necessaris i pot fer veure quan les condicions són les adequades o suficients.

Aquest acompanyament és integral, perquè inclou la formació per a tots els membres de l'equip, llur capacitació, el guiatge en el procés de conversió pastoral i missionera i l'acompanyament del seu responsable.

3. *El projecte de finançament de la formació i de la contractació de nous treballadors apostòlics i del procés formatiu dels seminaristes.* La providència ha volgut que entréssim en contacte amb una gran fundació privada que es dedica a finançar projectes de l'Església catòlica. Es tracta d'una organització molt professional que aporta diners per a fer possible projectes nous estratègics per a l'església catòlica. Alhora n'exigeix la seva viabilitat: la seva autosuficiència econòmica a partir de 3 anys. Hi hem presentat un projecte per contractar fins a 9 treballadors apostòlics més, per a formar-los i per a finançar els estudis dels futurs 7 seminaristes. Hem justificat la nostra petició d'ajuda mostrant que les nostres capacitats econòmiques no ens permeten, en aquests moments, créixer en nombre de treballadors apostòlics i assumir la preparació d'un nombre gran de candidats al sacerdoci. Hem informat que, fa temps, per poder créixer, hem començat un projecte d'autofinançament anomenat Economia i Fe, que confiem que en tres anys ens procuri l'augment de recursos que facin viable el projecte.

Tot això és el que hem fet, el que estem fent i el que tenim intenció de fer. M'agradaria, però, que em diguéssiu aquelles realitats de l'organització diocesana que vosaltres considereu que necessiten més urgentment una reforma en línia amb la visió diocesana: “una nova organització diocesana al servei d'unes comunitats parroquials evangelitzadores”.

Quina d'aquestes realitats diocesanes considereu que és més important i urgent de reformar?

1. Càritas diocesana
2. Cúria diocesana
3. Seminari Diocesà (és a dir, el procés formatiu dels seminaristes)
4. Altres

Solsona, 19 de maig de 2019